CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:
Sekem: model per a la sostenibilitat a Egipte

Estils

'NATURA ELEVADA A DÉU'
de Xavier Marzal (Pagès editors) s'inscriu en el corrent recuperador de la consciència espiritual partint de la contemplació de la natura.

Budisme en femení

Per combatre la discriminació de gènere a les tradicions espirituals cal separar les inèrcies del missatge

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Una de les claus de qualsevol ensenyament espiritual és aprendre a apartar els vels que s'interposen entre allò que pensem i allò que en realitat és –entre el que volem ser i el que som–, depassant unes condicions egocentrades que ens separen de la resta. Apartar vels, treure màscares, trencar ídols... són actes físics assolits amb la implicació de tot el cos, i no només estaments mentals. Quan els actes són físics, els resultats són visibles, palpables; quan ens imbuïm de retòrica, les paraules poden esdevenir nous vels que ens allunyin del pretès objectiu: paraules d'alliberament que no alliberen. Per exemple, pronunciar "compassió" no ens fa ser més compassius, i si bé pot iniciar el camí cap a la veritable compassió, també ens pot portar a erigir-ne una imatge feta a la nostra mida, tergiversada. La condició humana tendeix a fer-nos agradable allò que ens perjudica i a convertir en desagradable allò que ens beneficia. És només, però, una tendència, no una característica innata, i d'aquí la insistència de les tradicions espirituals d'arreu a trencar amb aquesta dinàmica destructora. La qualitat de les relacions, humanes i mediambientals, i no les declaracions benintencionades o els actes de devoció, són maneres senzilles d'avaluar el grau d'assoliment espiritual. Un grau que no només és ascendent, sinó també horitzontal, buidat de prejudicis. Pràctic. La degradació ecològica o les enormes desigualtats socials són miralls de l'ànima, interpel·lants, que ens ofereixen alhora l'oportunitat de rectificar ben a dins (dins d'un mateix i dins de les pròpies comunitats que volen fonamentar-se per principis compassius, espirituals).

Un grup de dones budistes amb Karma Lekshe Tsomo al centre. SAKYADHITA.ORG

Espiritualitat i inèrcia cultural

Les tradicions que posen un gran èmfasi en aquest treball interior es veuen fortament contrariades quan la pràctica i el tarannà cultural específic anul·len l'esperit crític que comporta qualsevol indagació espiritual. "És fonamental que sapiguem distingir entre el que és cultural i el que és essencial. Hem de ser hàbils per transformar els aspectes culturals, preservant alhora l'essència", recorda la presidenta de la Coordinadora Catalana d'Entitats Budistes Montse Castellà, en referència a la desigualtat de gènere que viu el budisme. "Qualsevol discriminació cap a les dones en el budisme és un aspecte cultural i s'ha de canviar, però hem de ser nosaltres, les dones, les que prenguem la iniciativa", conclou.

Una d'aquestes dones que va prendre la iniciativa a la dècada de 1970 és la nord-americana Karma Lekshe Tsomo, referent de la lluita pel reconeixement de la dona budista. Per a ella, el vincle entre injustícia i manca d'autorealització personal es fa evident en qüestions com aquesta: "El mantra que dones i homes són iguals al budisme funciona com una mena de cortina de fum per emmascarar les desigualtats clarament visibles. La majoria de budistes sembla que es creguin la seva pròpia propaganda on es diu que homes i dones són iguals en el budisme, i per tant resten cecs a les òbvies desigualtats que existeixen. Alguns budistes s'omplen de retòrica sobre la importància de les dones, però les estructures institucionals no reflecteixen la participació equitativa".

Per a la investigadora Rita M. Gross, autora del llibre *El budismo después del patriarcado. Historia, análisis y reconstrucción feminista del budismo* (Trotta), aquest diàleg intern entre budisme i feminisme genera una transformació mútua: "La veu profètica, a partir d'ensenyaments més primerencs en les modalitats occidentals de l'esperit, irromp de forma nítida i sonora en els meus comentaris budistes sobre les dones.

En femení
Karma Lekshe Tsomo és un referent per a les dones budistes

Objectiu
Cal treballar en xarxa amb les múltiples cares del budisme en femení

Emprar la veu profètica en el discurs budista potser sigui l'eina més gran, necessària i útil per a un feminisme budista. Al mateix temps, la transformació mútua també procedeix de l'altra banda, perquè la pràctica budista de la meditació i l'èmfasi budista en la gentilesa sens dubte contribueixen a modular la veu profètica, que de vegades pot ser una mica estrident quan proclama intuïcions i veritats molt valuoses. Potser puguem concebre el maridatge de la compassió i la justícia en l'ètica social, així com l'adopció d'un enfocament alhora amable en les seves formes, però vigorosament actiu en el moment d'abordar les qüestions dels privilegis, la jerarquia i la desigualtat de gènere", explica Gross.

Una visita esperada

Com afirma Karma Lekshe Tsomo, "el feminisme budista és, senzillament, una resposta compassiva a la palesa discriminació de gènere que necessita resoldre's amb urgència". Una de les tasques principals és el treball en xarxa de les múltiples cares d'aquest budisme en femení transnacional i massiu. Aquest és l'objectiu, des de l'any 1987, de Sakyadhita, una associació internacional de dones budistes de la qual Karma Lekshe Tsomo en fou cofundadora: "Els ensenyaments de Buda són eines bàsiques per entendre les distorsions mentals, com per exemple els conceptes fixes sobre el jo, que són l'arrel de l'egocentrisme i la discriminació", diu aquesta monja coneguda arreu pel seu compromís amb les dones budistes, en especial dels països en vies de desenvolupament. I afegeix: "Si posem aquests ensenyaments a la pràctica, podem alliberar-nos d'hàbits desagradables i constrictius com el sexisme i altres formes de discriminació. Les dones, basant-nos en la nostra experiència de discriminació que patim de primera mà, podem empatitzar amb altres que també viuen la discriminació i construir nous camins per alliberar la ment d'uns hàbits tan discordants."

Els propers 12 i 13 de juliol, Karma Lekshe Tsomo farà una esperada visita a Barcelona, on participarà al debat *Aportacions de les dones, des de les diferents tradicions espirituals, en la transformació del món* (a la Casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri, amb Berta Meneses, Lama Yeshe Chödrön, Lucía Caram, Griselda Cos i Montse Castellà) i pronunciarà la conferència "Les dones budistes en les societats contemporànies: canvis i reptes" (a la Casa del Tibet). Una bona manera de conèixer, de primera mà, aquesta transformació des de dins, silenciosa, activa, imparable.

OPINIÓ

La dansa de la vida

SÒNIA CASTAÑO
HISTORIADORA DE L'ART I DE LES RELIGIONS

En l'actualitat l'ésser humà està al servei de la seva raó, una raó pragmàtica, i, amb el pas del temps, ha perdut part del seu coneixement sensorial i de les seves facultats. Quasi sense adonar-se, ha sacrificat les seves facultats enfront dels èxits que la raó li ha anat donant. L'experiència de la unitat davant de la realitat ha anat desapareixent i ha donat lloc al binomi objecte-subjecte. Així, hem perdut un nosaltres còsmic a canvi d'un nosaltres humà i ja no ens relacionem amb el que ens envolta mitjançant la fascinació i l'admiració, sinó amb dubte i desconfiança. Necessitem sentir que tenim el control, i la raó serà l'instrument per poder viure una vida des d'aquest control. Antigament, mitjançant la raó, l'home de coneixement volia recuperar la saviesa, el veritable sabor de la vida; però, sota un control més imaginari que real, la racionalitat ens ha desvinculat de la vida.

Necessitem construir-nos com a fonament quan no som res més que un constant esdevenir. Fugim dels conflictes i de les crisis, com si no fossin part constituent de la vida que hauríem de viure. Ens costa entendre que el conflicte és creador i que en el fons de tota crisis hi ha una transformació. Ens fa por descobrir que no som amos de la nostra vida, i davant d'aquesta por, o negació, ens angoixem, quan el que hauríem de fer és confiar i entregar-nos.

> Ens costa entendre que el conflicte és creador i que en el fons de tota crisi hi ha una transformació

Hem d'aprendre a exercitar-nos en el despreniment, en la desidolatització de tot el que ens envolta, ser capaços de vèncer tots els nostres ídols i fantasmes, la nostra necessitat de controlar-ho tot. D'aquesta manera, mitjançant la nostra entrega, podrem accedir a la possibilitat de tornar a ballar "la dansa de la vida", doncs, com deia Nietzsche, no podrem volar si primer no hem après a ballar.

GETTY

Gent

TEXT:
JOAN CALLARISSA

FIRMA FOTO

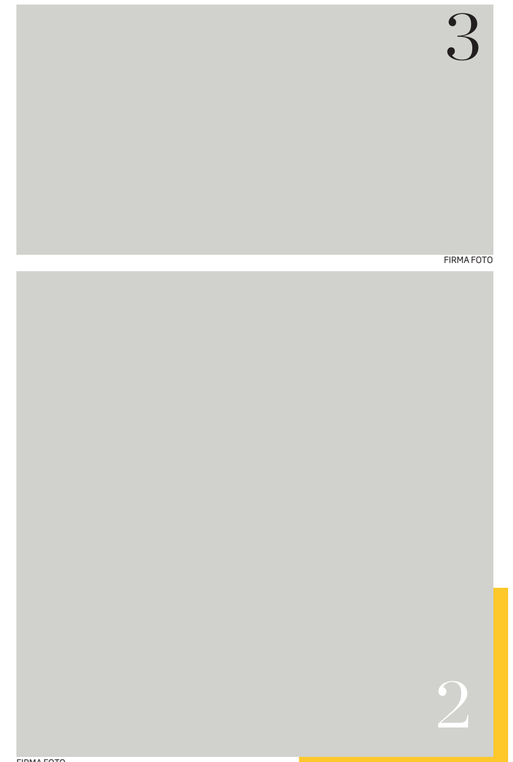

FIRMA FOTO

FIRMA FOTO

Títol gent de dos línies

Pellentesque **consectetur** tincidunt sapien condimentum pretium. In hac habitasse platea dictumst. Sed quam risus, sodales sed porta ac, sagittis et odio. Sed consequat tortor non diam congue vel auctor quaet auctor quael auctor quam aliquam. In ac odio a nunc laoreet lacinia sed vel nisi.

Nullam et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend ac

Títol gent de dos línies

Pellentesque **consectetur** tincidunt sapien condimentum pretium. In hac habitasse platea dictumst. Sed quam risus, sodales sed porta ac, sagittis et odio. Sed consequat tortor non diam congue vel auctor quam aliquam. In ac odio a nunc laoreet lacinia sed vel nisi.

Nullam et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla min auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla min auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla min aucto

Títol gent de dos línies

Pellentesque **consectetur** tincidunt sapien condimentum pretium. In hac habitasse platea dictumst. Sed quam risus, sodales sed porta ac, sagittis et odio. Sed consequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamuctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, t et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, tNulla magna mauris, iaculis imperdieudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend ac